

GJENDJA FINANCIARE DHE HUAMARRJA E FAMILJEVE NE SHQIPERI

Gjashtëmuji i dytë, 2021

**BANKA E SHQIPËRISË
DEPARTAMENTI I STABILITETIT FINANCIAR**

Shkurt, 2021

PERMBAJTJA

1 -Karakteristikat demografike dhe financiare të familjeve të intervistuar.....	5
2- Huamarrja e familjeve	7
3- Ngarkesa në borxh e familjeve.....	12
4- Pasuria e familjeve	13

Përmbledhje e gjetjeve kryesore të Vrojtimit mbi Gjendjen Financiare dhe Huamarrjen e Familjeve:

Vrojtimi i Gjendjes Financiare dhe Huamarrjes së Familjeve kryhet që prej vitit 2010 me frekuencë gjashtëmujore. Vrojtimi i radhës është hedhur në terren në nëntor 2021 dhe mbulon zhvillimet mbi situatën financiare dhe huamarrjen e familjeve për gjashtëmujorin e dytë të vitit 2021, si dhe pritjet për gjashtëmujorin e parë të vitit 2022. Ai është kryer mbi një kampionin rastësor prej 1210 familje, të shtrira gjeografikisht në të gjithë vendin.

▪ GJENDJA FINANCIARE

Numri total i të punësuarve në kampionin e vrojtuar ka shënuar rritje krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar dhe krahasuar me një vit më parë, e ardhur kryesisht nga sektori privat (të punësuar dhe të vetëpunësuar). Niveli i përgjithshëm i të ardhurave dhe shpenzimeve të familjeve ka shënuar rritje gjatë periudhës së vrojtuar dhe krahasuar me një vit më parë, më e theksuar në kahun e të ardhurave.

▪ HUAMARRJA

Rreth 24% e familjeve të përgjigjura (ose 257 familje), deklarojnë se kanë hua për të paguar në momentin e intervistimit, pavarësisht llojit, burimit apo vlerës së kësaj huaje. Kjo peshë ka mbetur e pandryshuar krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar dhe është rritur me 1 pikë përqindje krahasuar me një vit më parë, duke vijuar të mbetet nën mesataren historike të vrojtimit prej rreth 28%. Totali i tepicës së raportuar të huasë në kampionin e vrojtuar, ka rezultuar në rënie krahasuar me vrojtimin e kaluar, por në rritje krahasuar me një vit më parë. Rreth 79% e tepicës është siguruar nga 'burime formale' ('bankat' dhe 'inst. fin. jobankare') dhe 21% nga 'burime të tjera' ('persona fizikë' dhe 'hua në formë malli'). Kjo strukturë është zhvendosur në favor të huamarrjes nga burime formale si rezultat i rritjes së peshës së huasë nga burime formale krahasuar me rritjen nga burime të tjera. Sipas qëllimit të përdorimit të huasë, rezulton se rreth 20% e saj është përdorur për 'blerjen/riparimin e një prone', 59% për 'zhvillimin e një biznesi', 10% për qëllime 'konsumi' dhe 11% për 'qëllime të tjera' (ku mbizotëron huamarrja për mbulimin e shpenzimeve shëndetësore). Stoku i huamarrjes për qëllime biznesi, ka shënuar rritjen më të ndjeshme, duke reflektuar rikthimin gradual të aktivitetit ekonomik në vend pas lehtësimit të masave kufizuese.

▪ NGARKESA NË BORXH

Rreth 75% e familjeve huamarrëse të përgjigjura deklarojnë se kësti i huasë nuk ka ndryshuar gjatë gjashtëmujorit të vrojtuar. Balanca neto e pjesës tjetër të përgjigjeve tregon për një prirje në rritje të këstit gjatë periudhës. Rreth 50% e familjeve huamarrëse deklarojnë se aftësia e tyre paguese nuk ka ndryshuar gjatë periudhës së vrojtuar, ndërsa balanca neto e pjesës tjetër të përgjigjeve tregon përkeqësim të aftësisë së tyre paguese gjatë periudhës. Për gjashtëmujorin e parë të vitit 2022, rreth 69% e familjeve nuk presin ndryshim të aftësisë së tyre paguese, ndërsa balanca neto e pjesës tjetër të përgjigjeve tregon për pritje optimiste. *Indeksi i marrjes/rimarrjes* së një huaje në 6 muajt e ardhshëm ka shënuar rritje krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar dhe ndaj një viti më parë.

- PASURIA E FAMILJEVE

Rreth 93% e familjeve (total i kampionit të intervistuar) 'zotërojnë 1-2 prona të patundshme', kryesisht shtëpi banimi; 3% deklarojnë se 'zotërojnë më shumë se 2 prona të patundshme', (shtëpi dhe tokë/dyqan etj.) dhe 5% kanë deklaruar se 'nuk zotërojnë asnjë pronë'. Në grupin e familjeve që kanë deklaruar pasuri financiare, rezultojnë se depozitat dhe/ose llogaritë bankare vijojnë të mbeten lloji kryesor i investimit financiar, si në rastin e totalit të familjeve (61% e rasteve të raportuara) dhe në rastin e familjeve huamarrëse (65% e rasteve). Krahasuar me 6-mujorin e kaluar, këto pesha kanë rezultuar në rënie me 1 pp në rastin e totalit të kampionit, dhe me 10 pp në rastin e familjeve huamarrëse.

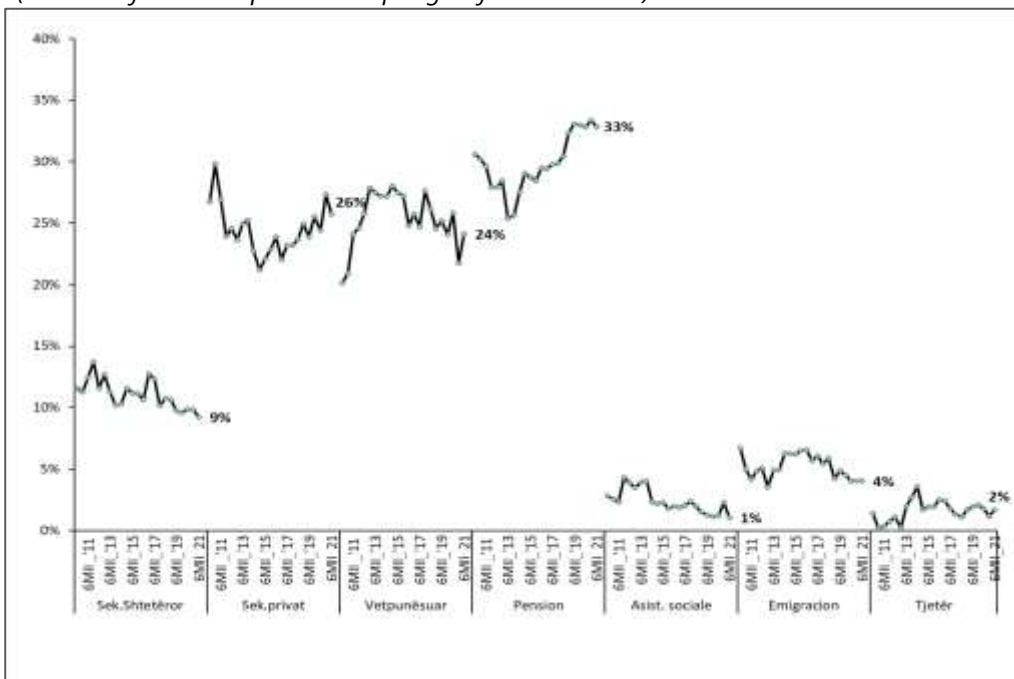
1 -Karakteristikat demografike dhe financiare të familjeve të intervistuar

Karakteristikat e kampionit. Vrojtimi i radhës është kryer mbi kampionin rastësor prej 1210 familje, ku rreth 90% e tyre (1089 familje) kanë marrë pjesë në procesin e intervistimit duke ju përgjigjur plotësisht ose pjesërisht pyetjeve të pyetësorit. Pësha e të përgjigurve ndaj totalit të kampionit ka mbetur e pandryshuar krahasuar me vërtetimin e kaluar dhe është rritur me 2 pp krahasuar me një vit më parë. Në totalin e familjeve të përgjigjura, rezulton se rreth 54% e tyre banojnë në zonat urbane dhe 46% në zonat rurale të vendit.

Analiza në vijim i referohet vetëm familjeve që kanë dhënë përgjigje për secilën pyetje dhe të gjitha llogaritjet janë bërë mbi bazën e totalit të të përgjigurve.

1.1-Punësimi dhe burime të tjera të ardhurash. Numri total i anëtarëve të familjeve që sigurojnë të ardhura nga punësimi/vetëpunësimi në sektor shtetëror, privat dhe/ose burime të tjera¹, ka shënuar rritje krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar (me 1.9 %) dhe ndaj një viti më parë (me 5.4%), më e theksuar në rastin e të vetëpunësuarve dhe emigrantëve.

Grafik 1.1 Shpërndarja e personave që sigurojnë të ardhura sipas llojit të burimit.
(në% ndaj totalit të personave që sigurojnë të ardhura)

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Shënim: Zëri 'Tjetër' përmbledh kryesisht rastet e personave që marrin asistencë invaliditeti, ndihmë nga të afërm dhe ata që bëjnë punë të rastit.

Duke e fokusuar analizën vetëm në pjesën e të punësuarve² të kampionit të vërtetuar (Tabelë 1.1), numri total i tyre gjithashtu ka shënuar rritje me 2.2% në terma gjashtëmujore dhe me 3.7% në terma vjetore, e ardhur kryesisht nga sektori privat dhe të vetëpunësuarit.

¹Në pyetësor, përveç punësimit në sektorin shtetëror dhe privat, si burime të ardhurash listohen dhe: 'pensioni', 'asistencë sociale për papunësi', 'emigracioni' dhe zëri 'tjetër', ku përfshihet çdo lloj burimi tjetër që nuk është marrë parasysh në alternativat e dhëna.

²Këtu janë përfshirë vetëm të punësuarit në sektorët shtetëror, privat (bujqësor dhe jobujqësor) dhe të vetëpunësuar (në sektorin bujqësor dhe jobujqësor).

Tabelë 1.1 Numri i të punësuarve sipas sektorëve.

		Shtetëror	Privat	Vetëpunësuar	Total të punësuar	Ndr. 6-mujor	Ndr. vjetor
V14	6MI_2017	333 (21%)	575 (36%)	672 (43%)	1580	4.4%	1.7%
V15	6MII_2017	317 (21%)	595 (38%)	634 (41%)	1546	-2.2%	2.1%
V16	6MI_2018	259 (17%)	592(38%)	705 (45%)	1556	0.6%	-1.5%
V17	6MII_2018	280 (18%)	618(39%)	682 (43%)	1580	1.5%	2.2%
V18	6MI_2019	266 (18%)	623 (41%)	613 (41%)	1502	-4.9%	-3.5%
V19	6MII_2019	235 (17%)	574 (41%)	606 (43%)	1415	-5.8%	-10.4%
V20	6MI_2020	233 (16%)	621 (43%)	585 (41%)	1439	1.7%	-4.2%
V21	6MII_2020	234 (16%)	578 (41%)	611 (43%)	1423	-1.1%	0.6%
V22	6MI_2021	241 (17%)	670 (46%)	532 (37%)	1443	1.4%	0.3%
V23	6MII_2021	231 (16%)	642 (44%)	602 (41%)	1475	2.2%	3.7%

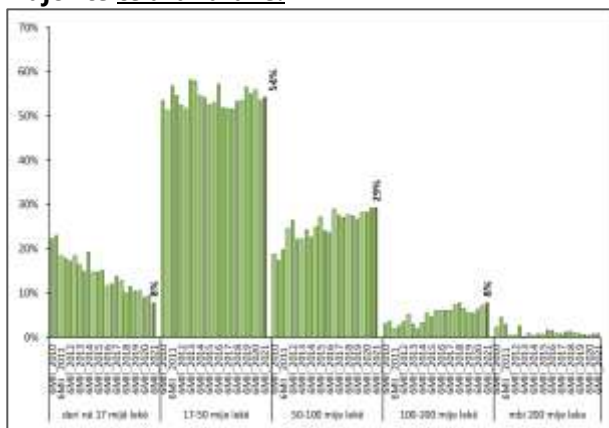
Burimi: Departamenti i Stabilitetit Financiar

Shënim: Shifrat në kllapa janë peshat e secilit zë në raport me totalin e të punësuarve.

Numri i familjeve që kanë deklaruar dhe **burime të tjera të qëndrueshme të ardhurash**³ (si qira, interesa bankare etj.) ka rezultuar 11% (ose gjithsej 124 familje), duke shënuar rritje me 1 pp gjatë periudhës. Në këtë grup familjesh, rreth 61% e tyre deklarojnë si burime alternative të ardhurash ‘*interesat nga kursimet (depozita, bono thesari etj.)*’ dhe ky zë është rritur me 15 pp krahasuar me 6-mujorin e kaluar; 24% deklarojnë të ardhura nga ‘*qiradhënia e pronave*’, në rënie me 2 pp krahasuar me një 6-mujor më parë.

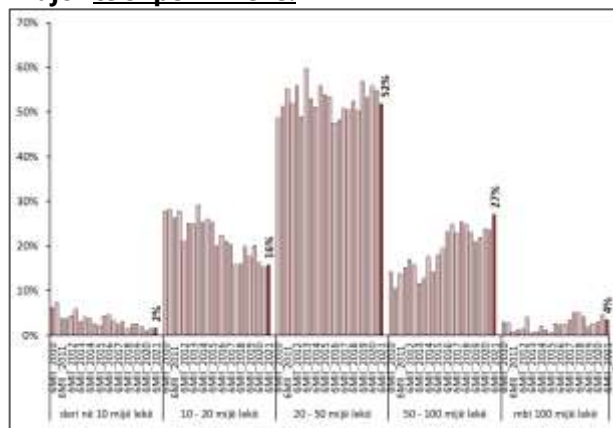
1.2-Të ardhurat dhe shpenzimet e familjeve. Gjatë 6-mujorit në analizë, struktura e shpërndarjes së familjeve sipas nivelit të të ardhurave, është zhvendosur lehtësisht drejt niveleve më të larta (“50-100 mijë” dhe “100-200 mijë lekë”) si në terma gjashtëmujore dhe në terma vjetore, duke rezultuar respektivisht në 29% dhe 8% të familjeve në këto dy kategori. Nga ana tjetër, pjesa më e madhe e familjeve (rreth 54%) vijojnë të deklarojnë të ardhura mujore në nivelin “17-50 mijë lekë” dhe kjo peshë ka rezultuar e pandryshuar ne terma gjashtëmujore dhe në rënie me 2 pp krahasuar në terma vjetore. (Grafik 1.2).

Grafik 1.2 Shpërndarja e familjeve sipas nivelit mujor të të ardhurave.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 1.3 Shpërndarja e familjeve sipas nivelit mujor të shpenzimeve.

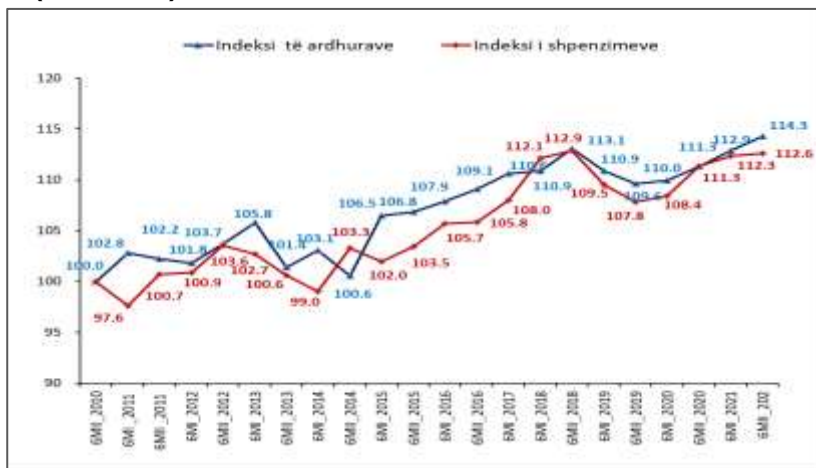

Në shpërndarjen e familjeve sipas nivelit të shpenzimeve të domosdoshme të jetesës, gjatë periudhës vihet re një zhvendosje drejt niveleve më të larta të shpenzimeve mujore, kryesisht drejt kategorisë “50 mijë-100 mijë lekë në muaj, në rritje me 3 pp në terma gjashtëmujore dhe vjetore. (Grafik 1.3).

³ Në këtë pyetje, alternativat e listuara si burime të qëndrueshme të ardhurash janë: (1) qira, (2) interesa nga kursimet (depozita, bono thesari etj.), (3) interesa nga para të dhëna hua të tretëve, (4) tjetër (përcakto).

Indeksi i të ardhurave⁴ dhe **Indeksi i shpenzimeve**⁵ kanë vijuar prirjen rritëse të shënuar që në gjashtëmujorin e dytë të vitit të kaluar, por rritja e indeksit të ardhurave ka rezultuar më e theksuar, duke rezultuar në një përmirësim të bilancit financiar të familjeve. Kjo ecuri ka reflektuar rikthimin në normalitet të aktivitetit në gjithë sektorët ekonomik të vendit pas përmirësimit të situatës pandemike dhe lehtësimit të masave kufizuese.

Grafik 1.4 Indekset e të ardhurave dhe shpenzimeve të familjeve. (2010=100)

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Euroizimi i të ardhurave të familjeve shqiptare vijon të mbetet i ulët, ku vetëm 18% e tyre (192 familje në 1089 familje të përgjigjura) deklarojnë se kanë të ardhura në valutë (kryesisht në euro) në raporte të ndryshme ndaj totalit të të ardhurave mujore⁶. Kjo peshë është rritur me 4 pp krahasuar respektivisht me 6-mujorin e kaluar dhe me një vit më parë, gjë që mund të ketë ardhur si pasojë e rritjes së dërgesave nga emigrantët (të evidentuar në fillim të vroitimit).

2- Huamarrja e familjeve

Në këtë vroitim, numri i familjeve që deklarojnë se kanë *një ose më shumë hua për të paguar* në momentin e intervistimit, pavarësisht llojit, burimit apo vlerës së kësaj huaje, ka rezultuar në *257 familje ose rreth 24% e të përgjigjurve*. Kjo peshë ka rezultuar e pandryshuar krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar krahasuar me një vit më parë, duke vijuar të mbetet nën mesataren historike të vroitimit prej rreth 28%.

*Analiza në vijim i referohet vetëm grupit të familjeve huamarrëse*⁷.

⁴ 'Indeksi i të ardhurave' është ndërtuar si shumë e peshuar e frekuencave në % të përgjigjeve me koeficientet e përcaktuar për çdo interval si në vijim: 'deri në 17 mijë lekë' me 0.2; '17-50 mijë lekë' me 0.4; '50-100 mijë lekë' me 0.6; '100-200 mijë lekë' me 0.8; dhe 'mbi 200 mijë lekë' me 1'. Vlerat e marra për çdo vit janë kthyer në indeks me bazë vitin 2010 = 100. Rritja e vlerës së indeksit nënkupton rritje të nivelit të të ardhurave mujore.

⁵ 'Indeksi i shpenzimeve' është ndërtuar si shumë e peshuar e frekuencave në % të përgjigjeve me koeficientët e përcaktuar për çdo interval si në vijim: 'deri në 10 mijë lekë' me 0.2; '10-20 mijë lekë' me 0.4; '20-50 mijë lekë' me 0.6; '50-100 mijë lekë' me 0.8 dhe 'mbi 100 mijë lekë' me 1. Vlerat e marra për çdo vit janë kthyer në indeks me bazë vitin 2010 =100. Rritja e vlerës së indeksit nënkupton rritje të nivelit të shpenzimeve të domosdoshme mujore.

⁶ Alternativat e lidhur me nivelin e të ardhurave në monedha të huaj janë: (1)'nuk kam fare', (2) 'deri në 10%', (3)'10-50%' dhe (4)'mbi 50%'.

⁷ Shënim metodologjik: meqë një familje mund të ketë më shumë se një hua për të paguar në periudhën referuese me karakteristika të ndryshme (burimi, qëllimi etj), për të mos humbur informacionin, në këtë rubrikë, llogaritjet janë bërë mbi 'totalin e rasteve të huamarrjes' të deklaruara, përveçse kur specifikohet '...mbi totalin e huamarrësve (në këtë vroitim = 257 familje). Me 'raste huamarrje' nënkuptojmë totalin e huave të marra nga e njëjta familje dhe më të njëjtën karakteristikë, p.sh.: një familje që deklaron 2 hua të marra nga banka përbën '1 rast huamarrje nga banka' dhe një familje që ka një hua nga banka dhe një nga një person fizik, përbën '1 rast huamarrje nga banka' dhe '1 rast huamarrje nga persona fizik'.

2.1-Niveli i të ardhurave dhe shpenzimeve të familjeve huamarrëse. Gjatë gjashtëmujorit të vrojtuar, struktura e shpërndarjes së familjeve huamarrëse sipas të ardhurave dhe shpenzimeve të deklaruara, në ndryshim nga rasti i totalit të kampionit të vrojtuar, është zhvendosur kryesisht drejt niveleve më të ulëta. Kjo ka rezultuar në rënie të vlerave të indeksit të të ardhurave dhe të indeksit të shpenzimeve gjatë periudhës, më e theksuar në kahun e shpenzimeve.

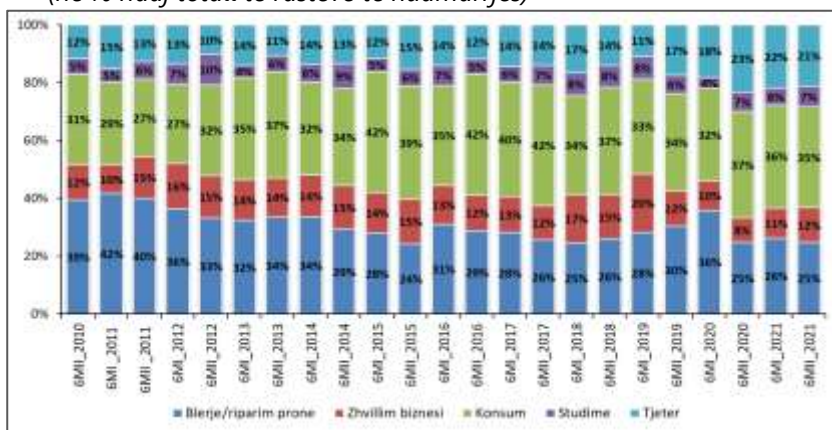
Grafik 2.1 Indeksi i të ardhurave dhe shpenzimeve të familjes huamarrëse.
(2010 = 100)

Burimi: Banka e Shqipërisë.

2.2-Qëllimet e huamarrjes. Qëllimet kryesore të huamarrjes mbeten: 'për konsum' në 35% të rasteve të huamarrjes, 'për blerjen/riparimin e një prone' në 25% të rasteve dhe për 'zhvillim biznesi' në 12% të rasteve. Pesha e rasteve të huamarrjes 'për konsum' dhe zëri 'të tjera', ku përfshihen kryesisht rastet e huamarrjes për shpenzime shëndetësore, kanë rezultuar në rënie krahasuar me 6-mujorin e kaluar dhe krahasuar me një vit më parë. Peshja e rasteve për 'blerje/riparim prone', gjithashtu ka shënuar një rënie të lehtë (me 1 pp) në terma 6-mujore dhe ka mbetur e pandryshuar në terma vjetore. Nga ana tjetër, rastet e huamarrjes për qëllim 'zhvillim biznesi', kanë rezultuar në rritje me 1 pp në terma 6-mujore dhe me 4 pp në terma vjetore, si rrjedhojë e rigjallërimit të aktivitetit privat me lehtësimin e situatës së pandemisë dhe hapjen ekonomike e vendit.

Grafik 2.2 Huamarrja sipas QËLLIMIT të përdorimit të huasë.
(në % ndaj totali të rasteve të huamarrjes)

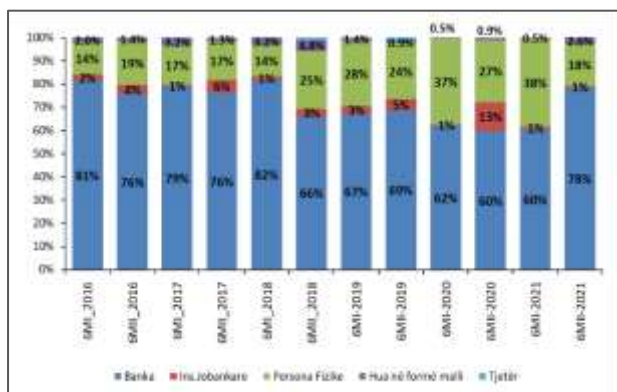
Burimi: Banka e Shqipërisë.

2.3-Teprica e huasë. Duke e analizuar tepricën e deklaruar sipas burimeve dhe qëllimeve të përdorimit, rezulton se rreth 79% e saj vjen nga burime formale (78% nga bankat dhe 1% nga institucione financiare jobankare) dhe rreth 21% nga burime të tjera (18% nga 'persona fizikë' dhe 3% nga 'hua në formë malli'. Kjo strukturë është zhvendosur me 18 pp në favor të huamarrjes nga burime formale si në terma 6-mujore dhe në terma vjetore, si rezultat i rritjes së peshës së huasë nga burime formale krahasuar me rritjen nga burime të tjera. Në

huamarrjen nga burime formale, teprica e huasë nga bankat rezulton në rënie gjatë periudhës, por në rritje krahasuar me një vit më parë, ndërkohë që huamarrja nga institucione financiare jobankare ka qenë vazhdimisht në rënie.

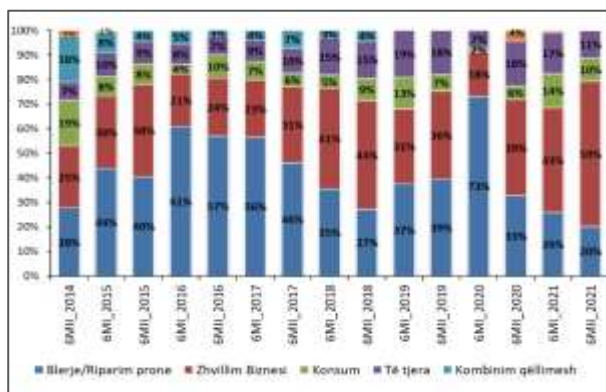
Duke e analizuar tepricën e huamarrjes sipas qëllimit të përdorimit, rezultojnë se rreth 20% e saj është përdorur për 'blerjen/riparimin e një prone', 59% për 'zhvillim biznesi', 10% për 'konsum' dhe 11% 'për qëllime të tjera', ku dominon huamarrja për të mbuluar shpenzime shëndetësore. Krahasuar me 6 muaj më parë, stoku i huamarrjes në vlerë absolute, ka shënuar rënie për të gjithë zërat e lartpërmendur, ndërsa krahasuar me një vit më parë ka rezultuar në rritje në rastin e huamarrjes për qëllim 'zhvillim biznesi' dhe për 'konsum'.

Grafik 2.3 Përbërja e tepricës sipas BURIMIT të huasë.
(në % ndaj totalit të tepricës së deklaruar)

Burimi: Banka e Shqipërisë

Grafik 2.4 Përbërja e tepricës sipas QËLLIMIT të huasë.
(në % ndaj totalit të tepricës së deklaruar)

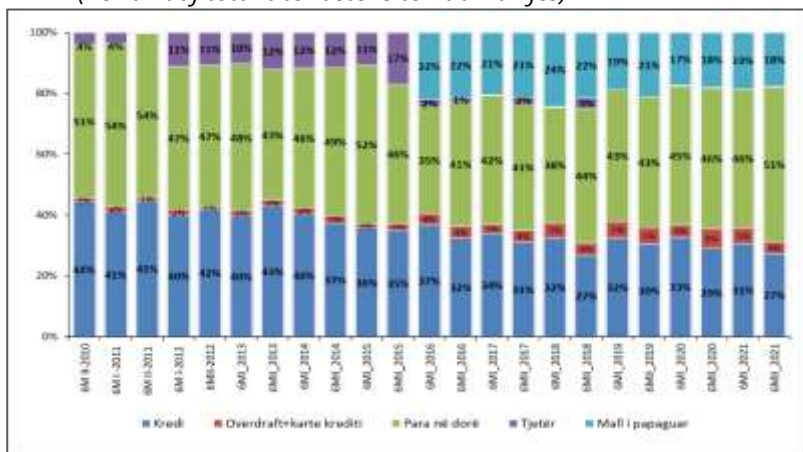

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Shënim. Zëri "Të tjera" përfshin kryesisht huamarrje për të përbaluar shpenzime mjekësore.

2.4-Format e huamarrjes. Në rreth 36% të rasteve të raportuara, huamarrja e familjeve rezultojnë në formën e 'kredisë nga institucione financiare', ku 31% e rasteve janë në trajtë 'kredie bankare' (rritje me 2 pp krahasuar me 6MII 2020) dhe 5% janë në trajtë 'kartash krediti dhe overdraft' (rënie me 1 pp krahasuar me 6MII 2020). Në rreth 51% të rasteve, huamarrja deklarohet në formën e 'parasë në dorë' dhe në 18% të rasteve në formë 'mali të papaguar'. Ndërsa pesha e rasteve të huamarrjes në formë 'mali të papaguar' ka mbetur e pandryshuar në terma 6-mujore dhe vjetore, kjo peshë ka rezultuar në rritje me 5 pp në rastin e huamarrjes në forme 'paraje në dorë'.

Grafik 2.5 - Huamarrja sipas FORMËS së huasë.
(në % ndaj totalit të rasteve të huamarrjes)

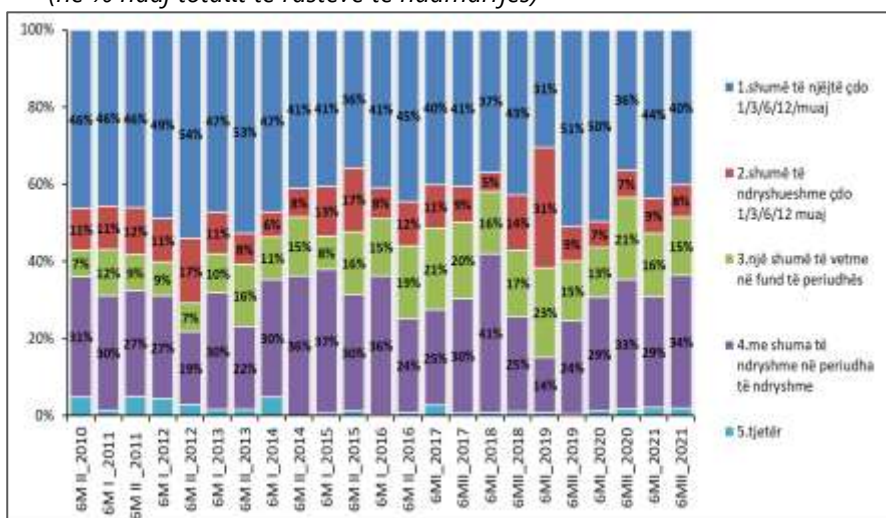

Burimi: Banka e Shqipërisë.

2.5-Pagesa e huasë. Dy format kryesore të pagesës së huasë vijojnë të mbeten pagesat 'me shumë të njëjtë çdo 1/3/6/12 muaj' (40% e rasteve të huamarrjes), 'me shumë të ndryshueshme në periudha të ndryshme' (34% e rasteve të huamarrjes) dhe me 'një shumë të vetme në fund të periudhës' (15% e rasteve të huamarrjes). Gjatë gjashtëmujorit në analizë, vihet re një rënie në terma 6-mujore, por rritje në terma vjetore (respektivisht me 3 pp dhe 4 pp) e peshës së huamarrjes që paguhet rregullisht me shuma të njëjta (ose të ndryshueshme) çdo muaj, tipike e kredimarrjes bankare afatgjatë (si p.sh. kredimarrja për blerje shtëpie ose zhvillim biznesi). Nga ana tjetër, pesha e rasteve të huamarrjes që shlyhet me shuma të ndryshme, në periudha të ndryshme, karakteristikë e huave joformale apo huave bankare afatshkurtra (si overdrafte, karta krediti etj), ka rezultuar në rritje me 6 pp në terma 6-mujore dhe me 1 pp në terma vjetore.

Grafik 2.6 - Huamarrja sipas MËNYRAVE TË PAGESËS.

(në % ndaj totalit të rasteve të huamarrjes)

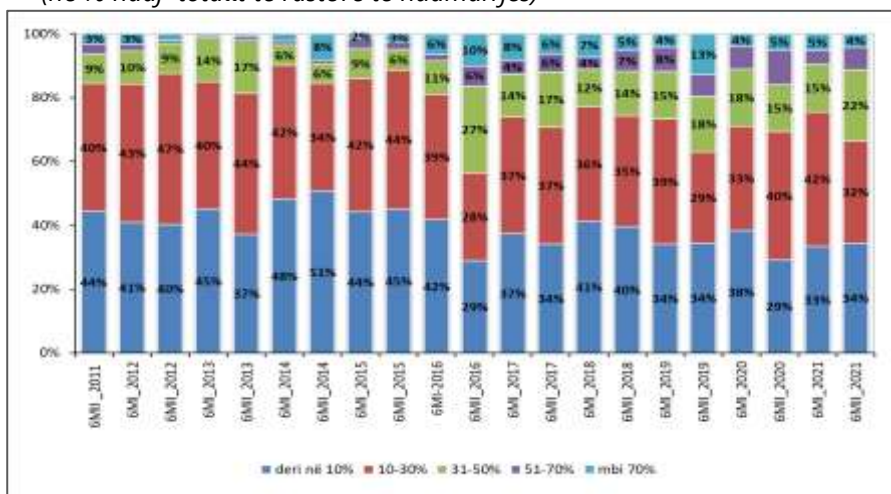

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Përsa i përket ngarkesës së huasë ndaj të ardhurave të familjeve huamarrëse, rezultojnë se rreth 66% e tyre deklarojnë se kjo pagesë zë më pak se 30% të të ardhurave mujore ('deri në 10% të të ardhurave' për 34% të familjeve huamarrëse, '10-30% të të ardhurave' për 32% të familjeve). Nga ana tjetër, rreth 34% të familjeve deklarojnë se kjo pagesë e tejkalon 30% të të ardhurave ('31-50% të të ardhurave' për 15% të familjeve, '51-70' për 4% të familjeve dhe 'mbi 70%' për 5% të familjeve).

Grafik 2.7 - Huamarrja sipas raportit 'kësti huasë/të ardhurat totale mujore'.

(në % ndaj totalit të rasteve të huamarrjes)

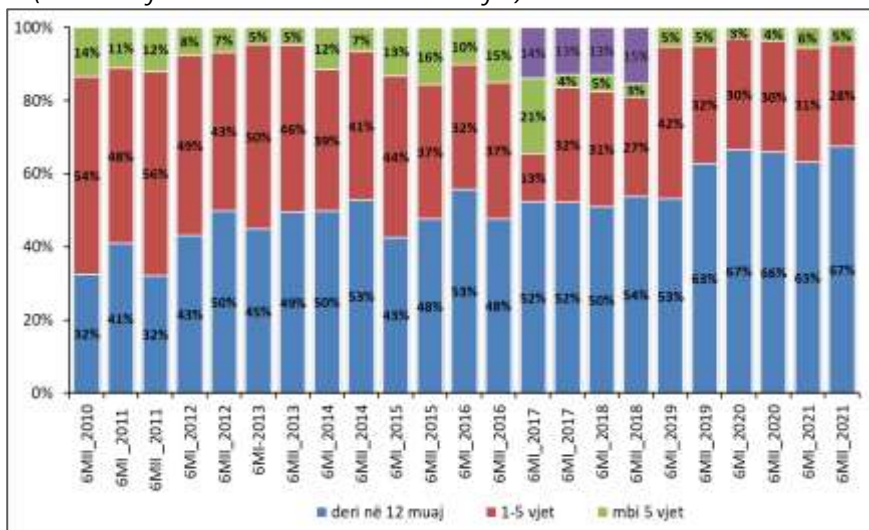

Burimi: Banka e Shqipërisë.

2.6-Afati i mbetur deri në maturim. Në 67% të rasteve të huamarrjes deklarohet se huaja maturohet 'brenda një viti' dhe kjo peshë është rritur me 4 pp krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar dhe me 1 pp krahasuar me një vit më parë; në 28% të rasteve, afati i mbetur është '1-5 vjet' (në rënie me 3 pp krahasuar me 6MI 2021 dhe 2 pp krahasuar me 6MI 2021) dhe në 5% të rasteve ka rezultuar 'mbi 5 vjet' (rënie me 1 pp krahasuar me 6MI 2021). Sikurse u diskutua në shpërndarjen e rasteve të huamarrjes sipas 'mënyrave të pagesës', edhe shpërndarja sipas afatit të mbetur të maturimit, sugjeron për rritje të huamarrjes afatgjatë nga familjet.

Grafik 2.8- Huamarrja sipas MATURIMIT TË MBETUR të huasë.

(në % ndaj totalit të rasteve të huamarrjes)

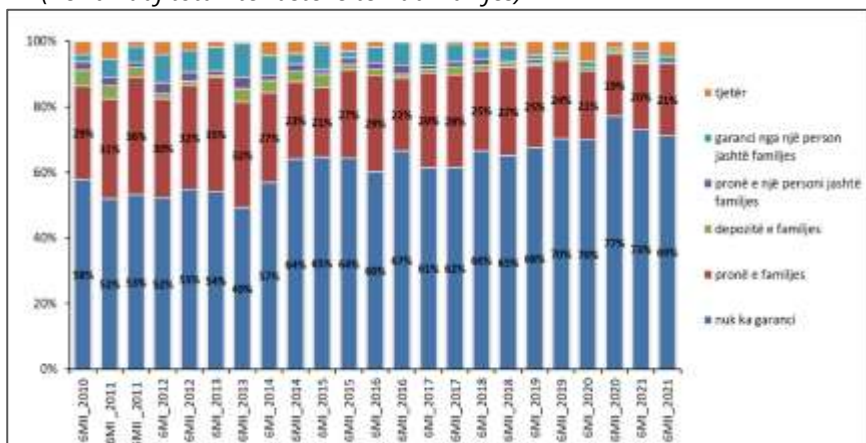

Burimi: Banka e Shqipërisë.

2.7-Garantimi i huamarrjes. Në 69% të rasteve të huamarrjes rezulton se huaja është 'e pagarrantuar' dhe kjo peshë ka rënë me 4% krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar, dhe me 8% krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë. Prirja e kundërt vihet re në ecurinë e rasteve të huamarrjes së garantuar 'me një pronë të familjes' - në rritje si në terma gjashtëmujore (me 1 pp) dhe në terma vjetore (me 2 pp). Duke patur parasysh që huamarrja e pagarrantuar është përgjithësisht karakteristikë e huamarrjes joformale dhe huamarrjes formale afatshkurtër për qëllime konsumi (si kredi konsumatore, overdraft etj), ndërsa huamarrja e garantuar me një pronë ka të bëjë përgjithësisht me huatë hipotekare, ecuria e peshave të tyre gjatë periudhës ecën në linjë me rezultatet e deritanishme të vrojtimit.

Grafik 2.9 Huamarrja sipas FORMAVE TË GARANTIMIT të huasë.

(në % ndaj totalit të rasteve të huamarrjes)

Burimi: Banka e Shqipërisë.

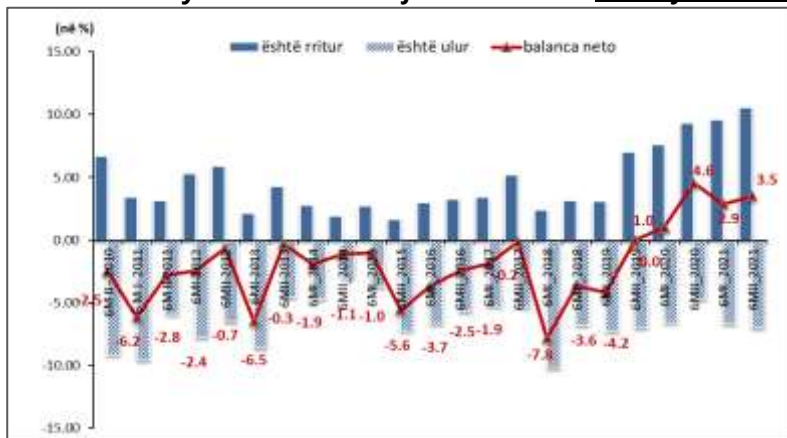
Shënim: Zëri "një person" përmblendh rastet e huamarrjes së garantuar me forma të tjera, ku më shpesh përmendet garantimi i huasë përmes pagës, garantimi me një mall (si makina) etj.

3- Ngarkesa në borxh e familjeve

Në këtë seksion pyetjesh, familjeve huamarrëse u kërkohet të japin informacion vetëm për *huanë më të madhe* ekzistuese dhe që rëndon më shumë mbi ekonominë e familjes. Si rrjedhojë, peshat e përgjigjeve janë llogaritur mbi totalin e familjeve huamarrëse të përgjigjura për secilën pyetje.

3.1-Ndryshimi i këstit. Rreth 75% e familjeve huamarrëse të përgjigjura kanë deklaruar se kësti i huasë ka mbetur i pandryshuar gjatë 6-mujorit referues dhe kjo peshë ka rënë me 5pp krahasuar me 6-mujorin e kaluar dhe krahasuar me një vit më parë. *Balanca neto* e përgjigjeve të pjesës tjetër të familjeve huamarrëse (25% e familjeve huamarrëse) ka rezultuar 3.5 pp, në rritje krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar, por gjithsesi nën vlerat e një viti më parë.

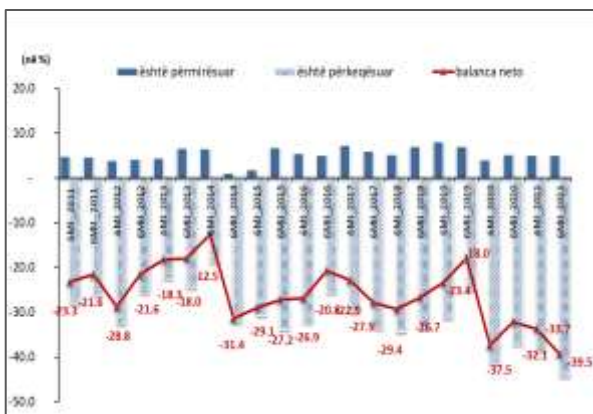
Grafik 3.1 Ndryshimi i këstit mujor të huasë në 6 muajt e kaluar.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

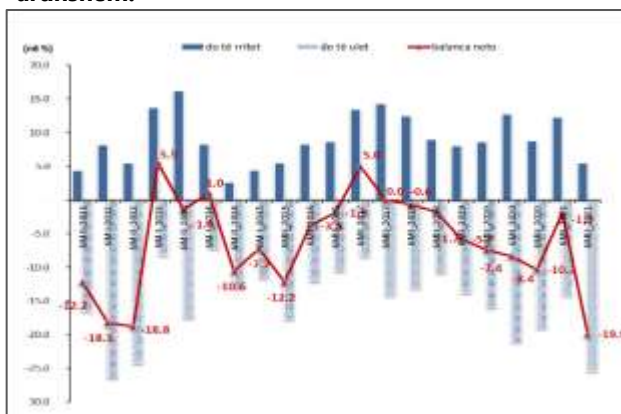
3.2-Aftësia paguese në 6 muajt e kaluar dhe pritshmëritë për 6 muajt e ardhshëm. Rreth 50% e familjeve huamarrëse kanë deklaruar se aftësia e tyre paguese *'nuk ka ndryshuar'* gjatë gjashtëmujorit të dytë të vitit 2021 dhe kjo peshë ka rënë me 6 pp krahasuar me periudhën paraardhëse. Pjesa tjetër e të përgjigjurve, vlerësojnë në agregat *përkeqësim të aftësisë së tyre paguese* (45% kanë deklaruar *'përkeqësim'* dhe 5% kanë deklaruar *'përmirësim'*). Kjo është reflektuar dhe në përkeqësimin e pritjeve të familjeve lidhur me aftësinë e tyre paguese. Kështu, rreth 69% e familjeve huamarrëse *nuk presin ndryshim të aftësisë së tyre paguese për gjysmën e parë të vitit 2022*, ndërsa balanca neto e përgjigjeve të pjesës tjetër ka rezultuar – 19.9 pp, duke sugjeruar për pritje pesimiste krahasuar me rezultatet e gjashtëmujorit të kaluar dhe të një viti më parë.

Grafik 3.2 Aftësia paguese në 6 muajt e kaluar.

Burimi: Banka e Shqipërisë

Grafik 3.3 Pritshmëritë për aftësinë paguese në 6 muajt e ardhshëm.

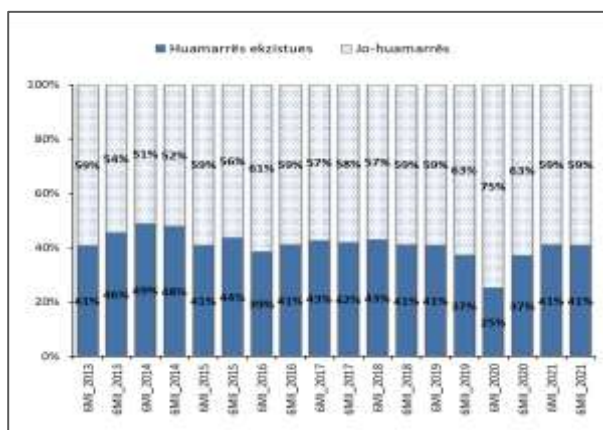
3.3-Pritshmëritë mbi marrjen e një huaje të re në 6 muajt e ardhshëm⁸. Rreth 55% e të përgjigurve kanë deklaruar se 'nuk presin të marrin hua të re në 6 muajt e ardhshëm', ndërsa rreth 45% e tyre (ose 486 familje), deklarojnë se e konsiderojnë në shkallë të ndryshme sigurie⁹ mundësinë për të marrë/rimarrë një hua të re dhe kjo peshë është rritur me 4.2 pp krahasuar me gjashtëmujorin kaluar dhe me 1.3 pp krahasuar me një vit më parë. Si rezultat, *indeksi i mundësisë për të rimarrë një hua të re*¹⁰ ka rezultuar në rritje krahasuar me vrojtimin e kaluar dhe krahasuar me një vit më parë. Duke analizuar vetëm grupin e familjeve që *planifikojnë të marrin një hua të re (486 familje)*, rezulton se rreth 59% e tyre janë 'huamarrës të rinj', pra që nuk kanë hua të papaguar në momentin e intervistimit dhe kjo peshë ka mbetur e pandryshuar krahasuar me gjashtë muaj më parë, por ka rënë me 4 pp krahasuar me një vit më parë.

Grafik 3.4 Indeksi i planifikimit të marrjes së një huaje' në 6 muajt e ardhshëm

Burimi: Banka e Shqipërisë

Grafik 3.5 Familjet që planifikojnë të marrin hua në 6 muajt e ardhshëm.

4- Pasuria e familjeve

Kjo rubrikë përmban vetëm 2 pyetje mbi pronat e patundshme dhe pasurinë financiare të familjeve të intervistuar dhe i drejtohet të gjithë kampionit të familjeve. Rezultatet për 6-mujorin e parë të vitit 2021, paraqiten si më poshtë:

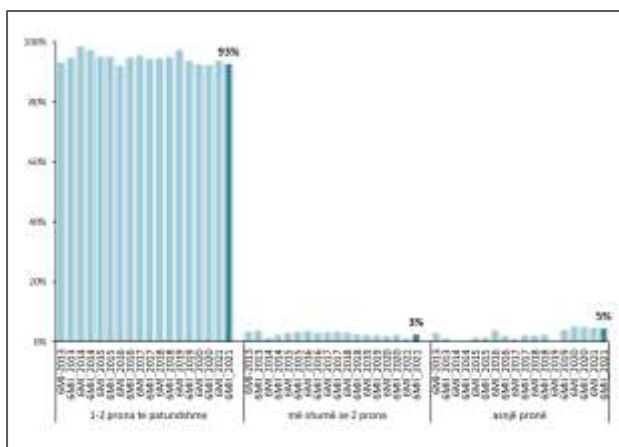
4.1-Pasuritë e patundshme të familjeve. Për këtë seksion pyetjesh kanë dhënë përgjigje 1087 familje, nga të cilat 95% kanë deklaruar se zotërojnë të paktën një pronë të patundshme. Familjet e përgjigjura deklarojnë se zotërojnë në total *1544 prona të patundshme të llojeve të ndryshme* (në rritje krahasuar me vrojtimin e kaluar, kryesisht në zërin 'shtëpi banimi'), ku: 93% e tyre (1008 familje) zotërojnë '1-2 prona të patundshme' kryesisht të llojit 'shtëpi banimi' ose kombinim i një shtëpie banimi dhe një prone tjetër si 'tokë', 'dyqan', 'godinë' etj. Kjo peshë ka rënë me 1 pp krahasuar me 6-mujorin e kaluar, por ka mbetur pothuaj e njëjtë me një vit më parë (Grafik 4.1). Nga ana tjetër, 3% deklarojnë se zotërojnë 'më shumë se 2 prona të patundshme', (shtëpi dhe tokë/dyqan etj.), ndërsa 5% kanë deklaruar se 'nuk zotërojnë asnjë pronë'.

⁸ Pyetja i drejtohet të gjithë kampionit prej 1210 familjesh dhe asaj i janë përgjigjur 1056 familje ose rreth 87% e totalit të kampionit.

⁹ Alternativat e dhëna janë: 'ka pak mundësi', 'ka shumë mundësi' dhe 'është e sigurt'.

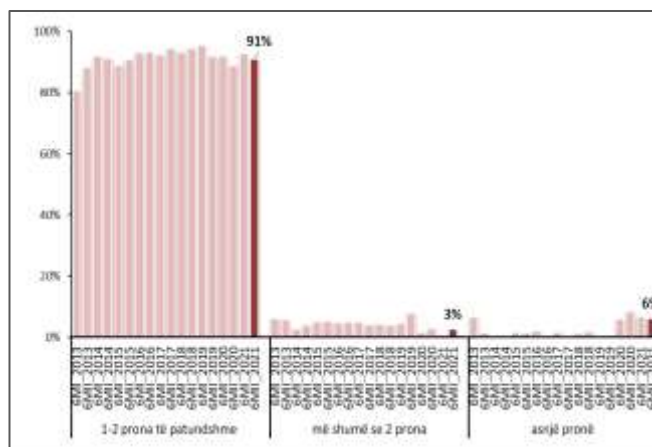
¹⁰ Indeksi është llogaritur si mesatare e peshuar e % së përgjigjeve për secilën alternativë me koeficientet përkatës. Për përcaktimin e koeficientëve, intervali 0-1 është ndarë në 4 nën-intervale me gjatësi të barabartë 0.33. Koeficientët për secilën alternativë rezultojnë: 0 ('nuk ka asnjë mundësi'), 0.33 ('ka pak mundësi'), 0.66 ('ka shumë mundësi') dhe 1 ('është e sigurt'). Indeksi i përfituar merr vlera nga 0 në 1, ku sa më afër 0 të rezultojë vlera e indeksit, aq më e vogël është mundësia për të marrë hua të re dhe, sa më afër 1-shit, aq më e lartë mundësia për të marrë hua të re në 6 muajt e ardhshëm.

Grafik 4.1 Shpërndarja e familjeve (total kampioni) sipas numrit të pronave që zotërojnë (në % ndaj totalit të familjeve të përgjigjura).

Burimi: Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 4.2 Shpërndarja e familjeve huamarrëse sipas numrit të pronave që zotërojnë (në % ndaj totalit të familjeve të përgjigjura).

Duke e fokusuar analizën vetëm në grupin e **familjeve huamarrëse** (gjithsej 257 familje huamarrëse), rezulton se familjet e përgjigjura (241 familje) deklarojnë gjithsej 367 prona të patundshme, ku 68% e tyre janë 'shtëpi', 29% janë 'toka' dhe pjesa tjetër janë 'dyqane' dhe 'godina' dhe lloje të tjera pronash.

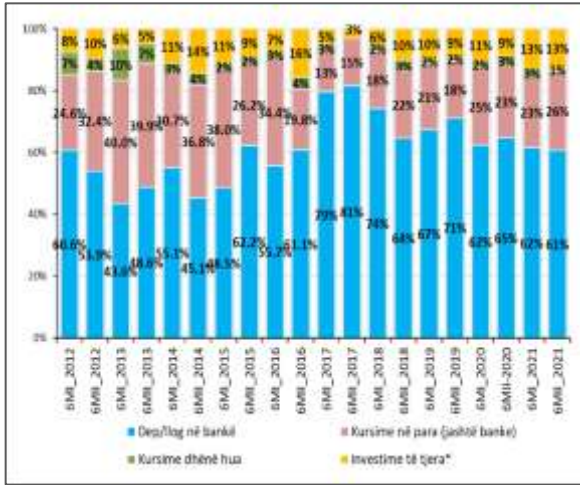
Në shpërndarjen e familjeve huamarrëse sipas numrit të pronave që zotërojnë, rezulton se: rreth 91% e tyre (234 familje) zotërojnë '1-2 prona të patundshme' në momentin e intervistimit, dhe kjo peshë ka rënë me 2pp krahasuar me 6-mujorin e kaluar, por është rritur me 2 pp krahasuar me një vit më parë. Në shumicën e rasteve këto prona janë një shtëpi banimi ose kombinimi i një shtëpie dhe një sipërfaqe toke. Vetëm 3% e familje huamarrëse (2 familje) deklarojnë se zotërojnë 'më shumë se dy prona' dhe kjo peshë është rritur me 2 pp krahasuar me vrojtimin e 6-mujorin e kaluar, ndërkohë që rreth 6% e familjeve huamarrëse kanë deklaruar se 'nuk zotërojnë asnjë pronë' (Grafik 4.2).

4.2-Pasuritë financiare të familjeve¹¹. Nga përgjigjet e dhëna, rezulton se për periudhën e vrojtuar, 44% e totalit të familjeve të kampionit të vrojtuar (huamarrëse dhe jo-huamarrëse) dhe 67% e grupit të familjeve huamarrëse, deklarojnë se 'nuk zotërojnë asnjë lloj pasurie financiare' dhe të dyja këto peshë rënë respektivisht me 6 pp dhe me 1pp, krahasuar me vrojtimin e kaluar.

Duke analizuar vetëm pjesën e familjeve që kanë deklaruar pasuri financiare të formave të ndryshme (duke përfshirë rastet që 'nuk kanë asnjë lloj pasurie financiare'), rezulton se 'depozitat dhe/ose llogaritë bankare' vijojnë të mbeten lloji kryesor i investimit financiar, si në rastin e totalit të kampionit të familjeve (61% e rasteve të raportuara) dhe në rastin e familjeve huamarrëse (65% e rasteve të raportuara). Krahasuar me 6-mujorin e kaluar, këto peshë kanë rënë me 1 pp në rastin e totalit të kampionit, dhe me 10 pp në rastin e familjeve huamarrëse.

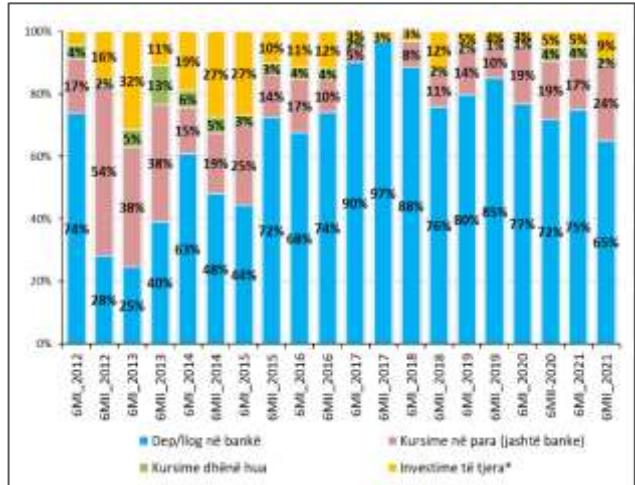
¹¹ Pyetjes mbi pasuritë e financiare në pronësi të familjeve të intervistuar i janë përgjigjur 1088 familje.

Grafik 4.3 Shpërndarja e familjeve (total kampioni) sipas llojit të pasurisë financiare (në % ndaj totalit të rasteve të deklaruara)

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 4.4 Shpërndarja e familjeve huamarrëse sipas llojit të pasurisë financiare (në % ndaj totalit të rasteve të deklaruara)

Përdorimi i formave të tjera të investimit, të përmbledhura në termin 'investime të tjera'¹², ka rezultuar i pandryshuar krahasuar me gjashtëmujorin e kaluar në rastin e totalit të kampionit të vrojtuar dhe në rritje në rastin e grupit të familjeve huamarrëse.

¹² Në zërin "Investime të tjera" përmblidhen rastet e investimeve në: bono thesari, sigurim jete, fond pensioni privat dhe aksione.